

BESLUT
1989-01-25
rek + mb

231-20-88

LÄNSSTYRELSEN
I SKARABORGS LÄN

Lidköpings kommun
531 88 LIDKÖPING

Naturvårdsområdet Kållands skärgårdar i Rackeby, Strö och Otterstads socknar,
Lidköpings kommun

Beskrivning av naturvårdsområdet

Namn: Kållands skärgårdar

Kommun: Lidköping

Socknar: Rackeby, Strö. Otterstad

Läge: Kållands skärgårdar är belägna i Vänern, 15 - 25 km nordväst om Lidköping.

Kartor: Topografisk karta: 9CSO, 9DSV

Ekonomisk karta: 9207, 9208, 9217, 9218, 9219, 9310, 9228, 9229 och 9320 (1:10 000)

Ekonomisk karta: 8C97, 9C17 (1:20 000)

Gränser: Naturvårdsområdet är markerat med svart begränsningslinje på bifogad ekonomisk karta, bilaga nr 2 samt topografisk karta bilaga nr 3.

Fastigheter och markägare: Enligt särskild förteckning.

Areal: Ca 6 500 ha, varav ca 840 ha land.

Naturvårdsförvaltare: Skogsvårdsstyrelsen

Naturförhållanden: Kållands skärgårdar tillhör Sveriges största sammanhängande sötvattensskärgård. De norra och västra delarna kännetecknas av en låg kustlinje av utpräglad skärgårdsnatur, medan en förkastningslinje ger den östra kusten en högre och mer distinkt kontur. Området karaktäriseras av en sprickdalstopografi med terrängformerna orienterade i NNO-SSV riktning.

Området är mosaikartat och stor variation kännetecknar vegetationen. De yttre skären är kala, längre in dominerar hällmarkställskogen och i skyddade vikar har vassen stor utbredning. Främst på Stora Eken och Lindön (i Rackeby) finns rester av en tidigare ädellövskog.

Fågellivet i området är rikt och fågelfaunan hyser arter som är representativa för såväl utpräglade skärgårdsområden som för slättsjöar. Bland häckfåglarna märks fiskgjuse, lärkfalk, havstrut, storlom, bläsand och knölsvan.

Ett antal fågelskyddsområden finns för att skydda fiskgjusen. I norra delen av Ekens skärgård finns ett större område med tillträdesförbud runt Björkholmarna.

Skärgårdarna är växtekologiskt värdefulla med en välutvecklad vegetationszonering. Området har en intressant fågelfauna och flora. Det är mycket attraktivt för friluftsliv.

Ärendets handläggning:

Lidköpings kommun har överlämnat en skärgårdsutredning 1983 och föreslagit att Parkudden, Hindens udde-Svalnäs och Kållands skärgårdar avsätts som naturvårdsområde. En arbetsgrupp med representanter för Lidköpings kommun, LRF, skogsvårdsstyrelsen och länsstyrelsen har bildats 1985. Till arbetsgruppen har knutits en referensgrupp med representanter bl a för lantbruksnämnden, domänverket, stiftsnämnden, enskilda markägare, Skaraborgs läns Naturskyddsförening, yrkesfisket, Sportfiskarna, Kållandsö intresseförening, Västergötlands turistråd och olika båtklubbar.

Information om arbetet har lämnats till markägare och sakägare vid tre informationsmöten.

Förslag till beslut med föreskrifter och skötselplaner för de tre naturvårdsområdena har under länsstyrelsens ledning utarbetats av arbetsgruppen och behandlats i referensgruppen vid två sammanträden. Förslagen har remitterats till Lidköpings kommun, statens naturvårdsverk, skogsvårdsstyrelsen, LRF, olika föreningar och markägarrepresentanter. Inkomna synpunkter och länsstyrelsens bemötande har behandlats i arbetsgruppen och delgivits referensgruppen för synpunkter.

Grund för beslut

Naturvården

Kållands skärgårdar är en del av landets största insjöskärgård. Skärgårdarna är växtekologiskt värdefulla med en intressant och välutvecklad vegetationszonering. Fågelfaunan och florin är intressant.

Kållands skärgårdar är mycket attraktiva för friluftsliv. Landskapsbilden är tilltalande.

Området är av riksintresse för naturvård och friluftsliv. Norra delen av området är även av riksintresse för kulturminnesvård.

Syfte

Att inom ramen för pågående markanvändning tillvarata och utveckla områdets förutsättningar för friluftsliv samt bevara och utveckla områdets naturvården.

Beslut

Med stöd av 19 § naturvårdslagen (1964:822 senast ändrad 1987: 133)förklarar länsstyrelsen det på bifogad karta i skala 1:20 000 med svart begränsningslinje omgivna området som naturvårdsområde.

Föreskrifter för naturvårdsområdet

För att trygga syftet med naturvårdsområdet förordnar länsstyrelsen med stöd av 10 och 19 §§ naturvårdslagen samt 9, 10 och 22 §§ naturvårdsförordningen (1974:484) att följande föreskrifter samt vård- och förvaltningsbestämmelser skall gälla för naturvårdsområdet.

A.1. Föreskrifter enligt 19 § 2 st naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det utan länsstyrelsens tillstånd förbjudet att

1. uppföra helt ny byggnad eller annan anläggning utanför etablerad tomtplats
2. schakta, spränga, muddra, tippa eller utfylla annat än för skogsbrukets, jordbrukets eller fiskets behov utanför allmänna farleder
3. anlägga och utöka småbåtshamn
4. anlägga väg utom för skogsbrukets behov
5. anlägga parkeringsplats
6. öppna ny husbehovstäkt
7. dra fram mark- eller luftledning
8. uppföra mast, torn eller liknande anordning

Delegation

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 43 § 3 st naturvårdslagen och 28a § 2 st naturvårdsförordningen förordna att de befogenheter som ankommer på länsstyrelsen enligt 19 § naturvårdslagen beträffande föreskrifter under A.2. nedan skall ankomma på byggnadsnämnden.

I ärenden som efter detta beslut prövas av byggnadsnämnden skall även de uppgifter i övrigt som enligt naturvårdsförordningen ankommer på länsstyrelsen i stället ankomma på byggnadsnämnden.

A.2. Föreskrifter enligt 19 § 2 st naturvårdslagen om inskränkningar i markägares och annan sakägares rätt att förfoga över fastighet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det utan byggnadsnämndens tillstånd förbjudet att

9. anordna upplag annat än tillfälligt för skogsbrukets och fiskets behov
10. anlägga brygga
11. tillfälligt anbringa tavla, plakat, skylt, inskrift eller liknande

12. uppföra stängsel eller hägnader annat än runt betesmark eller hävdad tomtmark.

Ansökan om tillstånd enligt föreskrifter under A 1 - A 12 ställs till länsstyrelsen respektive byggnadsnämnden och skickas till byggnadsnämnden.

Tillstånd till anordning enligt A 11 för varaktigt bruk samt vilthägn skall prövas av länsstyrelsen enligt 22 respektive 24a §§ naturvårdslagen.

Meddelade föreskrifter under A 2 skall inte gälla normalt underhåll av befintliga vägar och p-platser.

Meddelade föreskrifter utgör inte hinder för åtgärder enligt fastställd skötselplan.

B. Föreskrifter enligt 19 § 2 st naturvårdslagen angående markägares eller annan sakägares skyldighet att tåla vissa åtgärder

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktas tåla att följande anordningar utförs och åtgärder vidtas för att tillgodose ändamålet med naturvårdsområdet.

1. Anordningar för utmärkning av och upplysning om naturvårdsområdet.
2. Åtgärder för skötsel av mark och vattenområden som närmare anges i bifogad skötselplan.

Frågan om anläggningar för allmänhetens friluftsliv bör lösas med civilrättsliga avtal mellan respektive markägare och kommunen.

C. Föreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen om vad allmänheten har att iaktta inom naturvårdsområdet

Utöver föreskrifter och förbud i andra lagar och författningar är det förbjudet att

1. elda annat än på särskilt anvisade platser
2. förtöja båt mer än två dygn i följd på samma plats
3. tälta på samma plats mer än två dygn i följd
4. parkera eller ställa upp husvagn eller husbil annat än på av naturvårdsförvaltaren i samråd med berörd markägare anvisad plats
5. anbringa tavla, plakat, affisch, skylt, inskrift eller därmed jämförbar anordning
6. på land medföra ej kopplad hund
7. gräva upp örter, gräs, mossor eller lavar
8. på ett störande sätt använda radio grammfon bandspelare, musikinstrument eller dylikt
9. framföra motorbåt med högre hastighet än 7 knop inom farlederna Flarkesjön - Klitt, Klitt - Haven och Klitt - Järna

10. färdas eller uppehålla sig inom det område som angivits på bifogad karta årligen under tiden 1 april - 31 juli.

Med stöd av 12 § naturvårdslagen kan länsstyrelsen i särskilda fall medge undantag från föreskrifterna.

Att olovligen bryta kvistar, fälla eller på annat sätt skada stående träd och buskar är enligt 12 kap 2 st brottsbalken straffbart.

Enligt allemansrätten får man bl a tälta eller förtöja båt ett dygn utom vid tomt eller där tillträdesförbud eller liknande råder. Har du för avsikt att tälta eller förtöja båt två dygn i följd bör du först fråga markägaren om lov.

Har markägaren lämnat tillstånd gäller ej föreskriften under C 2 vid dennes brygga eller C 3 och C 4 inom dennes tomt.

D. Föreskrifter enligt 9 och 22 §§ naturvårdsförordningen om naturvårdsförvaltningen

Syftet med vården och förvaltningen

Syftet med naturvårdsområdet är att inom ramen för pågående markanvändning tillvarata och utveckla områdets förutsättningar för friluftsliv samt bevara och utveckla områdets naturvärden.

Skötselplan

Länsstyrelsen fastställer härmed bifogad skötselplan. Planen skall ligga till grund för skötseln av naturvårdsområdet.

Naturvårdsförvaltare

Naturvårdsförvaltare är skogsvårdsstyrelsen.

Samråd

Naturvårdsförvaltaren skall vid områdets vård samråda med berörda markägare, länsstyrelsen och kommunen.

Länsstyrelsens föreskrifter den 23 februari 1979 (16FS 1979:24) angående anmälningsplikt vid skogsavverkning gäller som tidigare.

1. Länsstyrelsens beslut om fågelskyddsområden för Galgudden, Ljungholmen, ö vid L Eken, område öster Brunnsviken (1975-04-28), Andersholmen, Trädgårdsholmen, ö sydväst om St Björkholmen, Södra kotten (1977-10-18) samt Sundvassholmen (1981-05-18) gäller som tidigare.
2. Meddelat förbud att färdas eller uppehålla sig inom visst område (C 10), enligt till ärendet hörande karta, bilaga 2:1, under tiden 1 april - 31 juli gäller ej statlig eller kommunal tjänsteman i tjänsteärende.

Detta beslut skall även delges genom kungörelsedelgivning, se särskilt beslut.

Detta beslut kan överklagas till regeringen (miljö- och energidepartementet), se bilaga formulär nr 1.

Beslut i detta ärende har fattats av landshövding Lennart Orehag. I den slutliga handläggningen deltog, förutom föredraganden byrådirektören Mats Johansson, länsrådet Gunnar Norling, bitr länsarkitekten Inga Friberg-Karlsson, bitr överlantmätaren Lennart Höije, länsassessorn Rune Fridell, länsantikvarien Eva Björkman, miljövårdsdirektören Bertil Ström.

Lennart Orehag

Mats Johansson